

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันทุกคนตระหนักดีว่าภาษาอังกฤษเป็นภาษาหนึ่งที่มีความสำคัญเพราะเป็นภาษาที่ใช้ติดต่อกัน ระหว่างประเทศทั้งทางด้านการศึกษา เศรษฐกิจ สังคม การเมืองและวัฒนธรรม การสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทย ได้เริ่มมาเป็นเวลานานแล้ว โดยที่กระทรวงศึกษาธิการได้วางหลักสูตรบังคับให้นักเรียนทุกคนเรียนภาษาอังกฤษตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 แต่ผลปรากฏว่าเมื่อนักเรียนเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 แล้วยังไม่สามารถ พูด สนทนา อ่านได้อย่างคล่องแคล่ว และยังไม่สามารถเขียน หรือเข้าใจภาษาอังกฤษได้อย่างถูกต้อง อีกทั้งยังไม่สามารถปลูกฝังทัศนคติที่ดีในการเรียนภาษาอังกฤษได้

ในปี พ.ศ. 2514 สถาบันศูนย์ภาษาอังกฤษโครงการพัฒนามหาวิทยาลัย ได้ร่วมกับประธานคณะกรรมการประสานงานระดับชาติ ของโครงการสอนภาษาอังกฤษ ทำข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทย มีข้อเท็จจริงที่น่าสนใจ สำหรับผู้มีหน้าที่รับผิดชอบ และมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษแก่คนไทยอยู่ 4 ประการ¹ คือ

1. ผลการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียน และในมหาวิทยาลัย โดยทั่วไปอยู่ในระดับไม่ดี (The results are on the whole very poor.)

2. สาเหตุสำคัญที่ทำให้การสอนไม่ได้ผลดี ก็คือต้องมาเสียเวลาแก้อรรถพลาคที่สอนไว้ในชั้นต้น ๆ (remedial teaching) โดยหลักการแล้วครูในระดับเริ่มต้น ควรจะเป็นครูที่ดีที่สุด แต่ในทางปฏิบัติมักจะมีตรงกันข้าม

¹ ศิริภณี สาคกริก, "ข้อคิดเห็นในเรื่องการสอนภาษาอังกฤษในชั้นประถมปลาย"

3. การสอนภาษาอังกฤษควรเริ่มในขณะใด และในสถานที่ มีครูภาษาอังกฤษที่ดี มีจำนวนเพียงพอ (English instruction should start when and where there are enough good teachers.)

4. ควรมีการปรับปรุง ทักษะในการสื่อความหมายในการสอนภาษาไทย โดยถือเป็นพื้นฐานที่ต้องมี (prerequisite)⁴ ก่อนเรียนภาษาต่างประเทศ

จาโคโบวิทซ์² (Jakobovits) ได้กล่าวว่า "Any intelligent student can learn F L provided there are present 'hard work', 'a good teacher', and 'a good textbook' ".

พ.ศ. 2512 บุนผชาติ เพ่งพิณิจ³ ได้ทำการวิจัยปัญหาในการสอนภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษา ปีการศึกษา 2511 พบว่า สาเหตุหนึ่งที่ทำให้การเรียนภาษาอังกฤษไม่ได้ผลก็คือ ขาดแบบเรียนที่มีเนื้อหาเหมาะสม

ครูบางคนอาจจะทำการสอนภาษาอังกฤษโดยไม่ใช่แบบเรียน และประสบผลสำเร็จในการสอน แต่การมีแบบเรียนจะช่วยให้ครูสะดวกในการแบ่งเวลาในการสอน สามารถหลีกเลี่ยงการสอนสิ่งเดียวกันบ่อย ๆ จนน่าเบื่อหน่าย หรือบางที่ครูอาจจะลืมสอนบางเรื่องไป ส่วนมากเด็กไทยมักจะคุ้นเคยกับการต้องมีหนังสือแบบเรียนประกอบทุกวิชา ฉะนั้นถ้าหนังสือแบบเรียนมีการวางรูปเล่มสวยงาม มีภาพประกอบตามสมควร เนื้อเรื่องน่าสนใจ ก็จะทำให้เด็กชอบเปิดหนังสืออ่านบ่อย ๆ

² Leon A. Jakobovits, Foreign Language Learning (Newbury House Publishers, 1971) p. 43

³ บุนผชาติ เพ่งพิณิจ, "การศึกษาปัญหาในการสอนภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษา ปีการศึกษา 2511" (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2512)

บิลโลว์⁴ (Billows) ได้กล่าวถึงประโยชน์ ของหนังสือแบบเรียนดังนี้

1. A guide for the teacher.
2. A memory aid for the pupil.
3. A permanent record or measure of what has been learnt.
4. A generalization or canalization, a uniting factor in the language learning of a wide area.
5. A means of extending linguistic experience beyond the local scene and the limited experience of the pupil.
6. An exercise - ground for reading.

ยังมีนักการศึกษาและผู้เชี่ยวชาญทางด้าน การเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ หลายคนได้กล่าวไว้เกี่ยวกับการเลือกหนังสือแบบเรียน ที่เราควรจะใช้ เช่น

โรเมโร⁵ (Romero) กล่าวว่า

1. No one text is the best for all situations.
2. A language course should ideally be published in the form of a series.
3. The book should be attractive and the over all presentation should suggest that the material is easy to learn.
4. The lessons should be short and well-organized, designed for one or two class periods.
5. The material should be interesting for the type of student who is to use it.

⁴ F.L. Billows, The Techniques of Language Teaching, (Hong Kong: The Continental Printing Co., Ltd., 1964) p. 70

⁵ Ruth Metcalf Romero, "What Textbook Shall We Use?" English Teaching Forum, (Vol. 13 Number 3 and 4, 1975) p. 362

ลี⁶ (Lee) ให้ความเห็นเพิ่มเติมว่าหนังสือแบบเรียนที่เขาชอบมากที่สุด คือแบบเรียนที่ เริ่มต้นบทเรียนด้วยรูปภาพ หรือการ์ตูน เพราะรูปภาพจะใช้สอนบทสนทนา (dialogue) ได้เป็นอย่างดี ส่วนบทสนทนานั้นก็ต้องเป็นภาษาที่เราใช้กันในชีวิตประจำวันจริง ๆ และต้องไม่มีการแปลบทสนทนาเป็นอันขาด นอกจากนี้ Lee ได้ให้ข้อคิดในการเลือกหนังสือแบบเรียนว่า ไม่ควรเลือกหนังสือที่เริ่มต้นบทเรียนด้วยการอธิบายโครงสร้างไวยากรณ์ มีคำศัพท์พร้อมคำแปล และมีแบบฝึกหัดแปล

สเติร์ก⁷ (Stevick) มีความเห็นว่าก่อนที่จะตัดสินใจว่าจะเลือกหนังสือแบบเรียนเล่มใด ควรมีการประเมินคุณค่าเสียก่อน แล้วจึงนำไปปรับปรุง โดยยึดหลักดังนี้

... It is necessary to evaluate in term of three qualities, three dimensions, and four components ... Throughout recorded history ... language teachers have been reminding one another of the necessity for bridging the gap between manipulation and communication, or between the classroom and life. One of the ways in which they quite properly attempt to do so is through adapting old textbooks to fit new needs ...

และเช่นเดียวกับ ริค⁸ (Reid) ซึ่งมองเห็นความสำคัญของการประเมินคุณค่าของหนังสือแบบเรียน โดยตั้งคำถามเกี่ยวกับ สิ่งที่เป็นที่แบบเรียนต้องมี 10 ข้อ และริคได้เห็นว่า ... We judge the texts from the point of view of their suitability for the students in our particular country.

⁶ John J. Lee, "Choosing and Using a Textbook," English Teaching Forum, (Vol. 13 Number 3 and 4, 1975) p. 364.

⁷ Earl W. Stevick, "Evaluating and Adapting Language Materials" Teaching English as a Second Language, ed. Harold B. Allen and Russell N. Campbell (2nd. ed. New Delhi : Tata Mc Graw-Hill Publishing Company Ltd., 1972) pp. 102-120.

⁸ Charlotte Reid, "Evaluation of English Texts," RELC Journal, (Vol. 1 No.1 June, 1970) pp. 145-153.

สำหรับในประเทศไทยได้มีผู้ศึกษาค้นคว้าทำการวิจัยเกี่ยวกับแบบเรียนอยู่บ้างแต่ส่วนใหญ่ มักจะทำการวิเคราะห์แบบเรียนในด้านการสอนเสียง ศัพท์ และแบบประโยค เช่น

ปี พ.ศ. 2514 มลุลี สิตบุตร⁹ ได้ศึกษาความเหมาะสมในการสอนเสียง และศัพท์ ของแบบเรียนชุด English for Thai Students โดยอาศัยหลักภาษาศาสตร์ และจิตวิทยาการ เรียนรู้ พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างเสียง และศัพท์ ไม่ใคร่ดีนัก การเรียงลำดับบทเรียนไม่เหมือน กันทั้งสามเล่ม และในปีเดียวกัน อรุณีวิไล พูลสวัสดิ์¹⁰ ได้วิเคราะห์แบบประโยคในหนังสือ A Direct Method English Book One ของ E.V. Gatenby ผลปรากฏว่าการเสนอบท เรียนด้านแบบประโยคเป็นไปตามหลักภาษาศาสตร์ เกี่ยวกับการสอนภาษาต่างประเทศ และหนังสือ เล่มนี้เหมาะสมสำหรับที่จะใช้สอนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพราะเนื้อหาในด้านแบบประโยคมีซ้ำ กับของระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 อยู่มาก และมีการเรียงแบบประโยคจากง่ายไปหายาก กับทั้งมีการ ทบทวนสิ่งที่เรียนมาแล้วจากบทเก่าในบทใหม่ด้วย

ปี พ.ศ. 2516 สมหวัง อ่องนาวา¹¹ ได้วิเคราะห์การเสนอศัพท์ในแบบเรียนภาษา อังกฤษชุด Oxford Progressive English for Adult Learners' Book One and Two พบว่าแบบเรียนชุดนี้ ยังไม่ดีพอที่จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ในเรื่องคำศัพท์ได้ดีเท่าที่ควร เพราะคำ ศัพท์ใหม่ ส่วนมากมีจำนวนความถี่ของการปรากฏซ้ำน้อยมาก ควรต้องหาวิธีให้นักเรียน เรียนซ้ำ คำศัพท์เหล่านั้นอีก

⁹ มลุลี สิตบุตร "การวิเคราะห์แบบเรียนภาษาอังกฤษชุด English for Thai Students ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ตามหลักภาษาศาสตร์ และหลักจิตวิทยาการ เรียนรู้" (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2514)

¹⁰ อรุณีวิไล พูลสวัสดิ์ "การวิเคราะห์แบบประโยคในหนังสือ A Direct Method English Course Book One ของ E.V. Gatenby สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1" (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2514)

¹¹ สมหวัง อ่องนาวา "วิเคราะห์การเสนอศัพท์ในแบบเรียนภาษาอังกฤษชุด Oxford Progressive English for Adult Learners' Book One and Two" (วิทยานิพนธ์การ ศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2516)

ปี พ.ศ. 2517 อรุณ ใหญ่กว่าวงศ์¹² ได้วิเคราะห์การเสนอศัพท์ในแบบเรียนภาษาอังกฤษชุด Intermediate English Course for Thailand Book One and Two พบว่าแบบเรียนชุดนี้ มีการต่อเนื่องของคำศัพท์จากระดับประถมศึกษาตอนปลายถึงพหุสมควร แต่จำนวนคำศัพท์น้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับแบบเรียนชุด English for Thai Students และวิธีการเสนอคำศัพท์ใหม่ในเรื่องความถี่ของการปรากฏซ้ำ ในแบบเรียนชุดนี้ยังไม่ดีพอ

จะเห็นได้ว่ามีนักการศึกษา และผู้สนใจในเรื่องปัญหาการสอนวิชาภาษาอังกฤษที่เกิดขึ้นจากหนังสือแบบเรียนน้อยมาก จนแทบจะกล่าวได้ว่าทุกคนมองข้ามความสำคัญของแบบเรียนไปหมดทั้ง ๆ ที่การสอนภาษาอังกฤษในปัจจุบัน ครูไทยทุกคนยึดถือแบบเรียนเป็นสิ่งสำคัญกับทั้งสิ้น แบบเรียนเป็นเครื่องกำหนดประสบการณ์ของนักเรียน ทั้งครูและนักเรียนยึดถือว่าแบบเรียนนั้นคือหลักสูตร จะต้องสอนและเรียนไปตามนั้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาแบบเรียนวิชาภาษาอังกฤษที่ใช้กันในวิทยาลัยครูต่าง ๆ เพื่อศึกษาหาแนวทางในการคัดเลือกหนังสือที่เหมาะสมกับระดับชั้นและวัยของนักเรียน โดยคำนึงถึงทักษะที่นักเรียนจะได้รับ ภายหลังจากการศึกษาแบบเรียนเล่มนั้น ๆ แล้ว ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาหนังสือแบบเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ที่ใช้ในชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาปีที่ 1 ได้แก่

- ก. English for College Students
- ข. Success with English
- ค. Practice and Progress

2. เพื่อศึกษาว่าหนังสือเล่มใดสามารถฝึกทักษะการฟัง และการอ่านให้นักเรียนต่างกันเพียงใด

¹² อรุณ ใหญ่กว่าวงศ์ "วิเคราะห์การเสนอศัพท์ในแบบเรียนภาษาอังกฤษชุด Intermediate English Course for Thailand Book One and Two ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบประสม" (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2517)

สมมุติฐานในการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ในการฟัง และการอ่านภาษาอังกฤษของนักศึกษาไม่เกี่ยวข้องกับการใช้หนังสือแบบเรียน
2. ผลการสอบครั้งหลังไม่แตกต่างจากผลการสอบครั้งแรก

ขอบเขตของการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างประชากรที่นำมาวิจัย เป็นนักศึกษาที่กำลังเรียนอยู่ในภาคปลายของชั้นประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาปีที่ 1 วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา วิทยาลัยครูพระนคร และวิทยาลัยครูเพชรบุรี ปีการศึกษา 2518
2. ทำการทดสอบเนื้อหาวิชาเฉพาะภาษาอังกฤษ และ เฉพาะทักษะการฟัง และการอ่าน
3. การวิจัยครั้งนี้ ไม่คำนึงถึงปัจจัยอื่น ที่ทำให้นักเรียนมีความสามารถต่างกัน เช่น ระดับสติปัญญาของนักเรียน และวิธีสอนของครู

ข้อดกลงเบื้องต้น

1. การทดสอบเชื่อถือได้ เพราะผู้วิจัยทำการทดสอบด้วยตนเอง และได้รับความช่วยเหลือจากครูประจำวิชาอย่างดียิ่ง
2. ปัญหาที่ได้จากการทดสอบครั้งนี้ ถือเป็นตัวแทนปัญหาของนักศึกษาชั้นประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาปีที่ 1 ทั้งหมดทั่วประเทศ

ความจำกัดของการวิจัย

1. ปัญหาทางการฟัง และการอ่านภาษาอังกฤษที่พบ อาจจะไม่คลาดเคลื่อนจากความจริงไปบ้าง เพราะอาจมีนักศึกษาบางคนไม่ตั้งใจทำข้อสอบ
2. ปัญหาทางการฟัง อาจจะมีบ้าง ในกรณีที่บางห้องเรียนมีเสียงอื่นรบกวน อาจจะทำให้ให้นักศึกษาฟังไม่ชัดเจน
3. กลุ่มตัวอย่างประชากรมีจำนวนเพียง 213 คน จึงอาจทำให้ผลการวิจัยคลาดเคลื่อนไปบ้าง

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย

1. ผลของการวิจัยนี้ จะทำให้ทราบว่าแบบเรียนวิชาภาษาอังกฤษที่ใช้สำหรับชั้นประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาปีที่ 1 ในวิทยาลัยครูต่าง ๆ นั้น เล่มใดสามารถฝึกทักษะการฟังและการอ่านของนักศึกษาได้ต่างกันเพียงไร
2. ผลของการวิจัยนี้ สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางสำหรับการเลือกหนังสือแบบเรียนวิชาภาษาอังกฤษในวิทยาลัยครูต่อไป
3. การวิจัยนี้ สามารถจะเป็นแบบอย่างในการวิเคราะห์หนังสือแบบเรียนในเชิงปฏิบัติสำหรับผู้ที่ต้องการวิเคราะห์หนังสือแบบเรียนเล่มอื่น ๆ

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

ผลสัมฤทธิ์ หมายถึง ความสำเร็จ ความคล่องแคล่ว และความชำนาญจากการฝึกหัดอบรม หรือความรอบรู้อันเกิดจากการศึกษาเล่าเรียน

การทดสอบการฟัง หมายถึง การที่นักศึกษาฟังเรื่องราว และคำถามจากเครื่องบันทึกเสียง ซึ่งบันทึกเสียงเจ้าของภาษาไว้

การทดสอบการอ่าน หมายถึง การที่นักศึกษารับฟังเรื่องราว และคำถามจากกระดาษข้อสอบที่แจกให้อ่าน

นักศึกษากลุ่ม ก. หมายถึง นักศึกษาวิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ซึ่งเลือกใช้หนังสือแบบเรียน English for College Students

นักศึกษากลุ่ม ข. หมายถึง นักศึกษาวิทยาลัยครูพระนคร ซึ่งเลือกใช้หนังสือแบบเรียน Practice and Progress

นักศึกษากลุ่ม ค. หมายถึง นักศึกษาวิทยาลัยครูเพชรบุรี ซึ่งเลือกใช้หนังสือแบบเรียน Success with English .

การทดสอบครั้งที่ 1 หมายถึง การทดสอบก่อนการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ 3 ต้นภาคเรียนที่ 3 ปีการศึกษา 2518

การทดสอบครั้งที่ 2 หมายถึง การทดสอบเมื่อสิ้นสุดการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ 3 ปลายภาคเรียนที่ 3 ปีการศึกษา 2518